

1. cvičení – účtová osnova, podvojnost, souvztažnost, oceňování, počáteční rozvaha

Aktiva – zdroj kontrolovaný podnikem, je výsledkem minulých událostí a očekává se od něj budoucí ekonomický prospěch.

MD	aktivum	D
Počáteční stav		
Přírůstky „+“	Úbytky „-“	
Obrat MD	Obrat D	
Konečný stav		

Pasiva – vlastní kapitál a závazky

Vlastní kapitál – zbytková část aktiv po odečtení všech závazků.

Závazky – současná existující povinnost, která je výsledkem minulých událostí, vyrovnaní povinnosti povede k úbytku ekonomického prospěchu.

MD	pasivum	D
Úbytky „-“	Počáteční stav	
	Přírůstky „+“	
Obrat MD	Obrat D	
	Konečný stav	

PRAVIDLO – SOUČET AKTIV SE ROVNÁ SOUČTU PASIV V ROZVAZE!!!!

Změny rozvahových položek

1. Aktivum +, aktivum –

Nákup materiálu v hotovosti – přírůstek materiálu, úbytek hotovosti.

MD	Materiál A +	D	MD	Pokladna A –	D
přírůstek +				úbytek -	

2. Pasivum +, pasivum –

Převedení výsledku hospodaření do ostatních fondů.

MD	Ostatní fondy P +	D	MD	VH ve schval. řízení P –	D
	přírůstek +			úbytek -	

3. Aktivum +, pasivum +

Nákup stroje na fakturu.

MD	DHM A +	D
přírůstek +		

MD	Dodavatelé P +	D
	přírůstek +	

4. Aktivum -, pasivum -

Mzda vyplacená zaměstnanci z bankovního účtu.

MD	Bankovní účet A -	D
	úbytek -	

MD	Zaměstnanci P -	D
	úbytek -	

Náklady – snížení ekonomického prospěchu během účetního období projevující se úbytkem vlastního kapitálu jiným způsobem než výběrem vlastníka.

MD	náklad	D
Přírůstky „+“		
Obrat MD		

Výnosy – zvýšení ekonomického prospěchu během účetního období projevující se přírůstkem vlastního kapitálu jiným způsobem než vkladem vlastníka.

MD	výnos	D
	Přírůstky „+“	
	Obrat D	

1. Účtová osnova

Třídy – 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 (8 a 9 – vnitropodnikové účetnictví)

Skupiny – 02, 11, 22, 32, 41, 50, 60, 70

Jednotlivé účty – 022, 112, 221, 321, 411, 501, 602, 701

Příklad 1

Přiřadte jednotlivé názvy účtů do správné třídy, skupiny a na jednotlivé účty. Zároveň určete, zda se jedná o aktivum (A), pasivum (P), náklad (N) nebo výnos (V) a zda budou účtovány na straně Má dáti (MD) nebo na straně Dal (D).

Název účtu	Třída	Skupina	Účet	Aktivum (A), náklad (N) nebo pasivum (P), výnos (V)	Má dáti (MD) nebo Dal (D)
Pokladna					
Prodané zboží					
Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení					
Jiné dluhy					
Pohledávky za zaměstnanci					
Hmotné movité věci a jejich soubory					
Nedokončená výroba					
Oprávky k softwaru					
Tržby z prodeje materiálu					
Náklady příštích období					

2. Účetní doklady

Určete, na základě jakého účetního dokladu byla provedena následující účetní operace.

Účetní doklad	Účetní operace
	Přijali jsme fakturu od dodavatele za nakoupený materiál
	Na sklad byl přijat dodaný materiál
	Do pokladny byly přijaty tržby v hotovosti
	Předpis mzdy zaměstnanci
	Vystavili jsme fakturu zákazníkovi za prodané zboží
	Úhrada přijaté faktury z banky
	Zaúčtování účetního odpisu
	Přijetí bankovního úvěru
	Vyskladnění zboží ze skladu z důvodu prodeje

3. Vedení účetnictví

Příklad 2

Paní Fialová začala podnikat 10. 4. 2023 a dne 15. 9. 2023 byla zapsána do obchodního rejstříku. Její obrat v roce 2023 činil 10 100 000 Kč. V roce 2024 se její obrat zvýšil na 26 400 000 Kč. Určete, od kdy se paní Fialová stane účetní jednotkou a zda má povinnost vést účetnictví.

Řešení:

Období	Účetnictví	Daňová evidence

Příklad 3

Společnost Purplerain, s.r.o. zahájila svou činnost 1. 1. 2024. Její obrat za rok 2024 činil 34 000 000 Kč. Určete, od kdy se Purplerain, s.r.o. stane účetní jednotkou a zda má povinnost vést účetnictví.

Řešení:

Období	Účetnictví	Daňová evidence

Příklad 4

Pan Modrý podniká jako fyzická osoba od 1. 2. 2023. Není zapsán v obchodním rejstříku a jeho roční obrat za rok 2023 činil 25 500 000 Kč. V roce 2024 byl jeho roční obrat ve výši 20 800 000 Kč. Určete, od kdy se pan Modrý stane účetní jednotkou a zda má povinnost vést účetnictví.

Řešení:

Období	Účetnictví	Daňová evidence

4. Podvojnost a souvztažnost

Podvojnost – účtuje se vždy na dvou účtech, na jednom na straně Má dáti (MD) a na druhém na straně Dal (D), ve stejných částkách.

Souvztažnost – výběr správné dvojice účtů zobrazující hospodářskou operaci.

Podvojnost ukázka

MD	A – Materiál	D
	900	

MD	P – Dodavatelé	D
		900

MD	N – Spotřeba materiálu	D
	900	

MD	V – Tržby za zboží	D
		900

Souvztažnost ukázka

MD	A – Materiál	D
1.		2.

MD	P – Dodavatelé	D
3.		1.

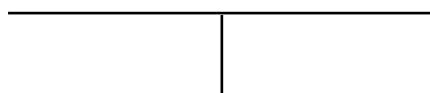
MD	N – Spotřeba materiálu	D
2.		

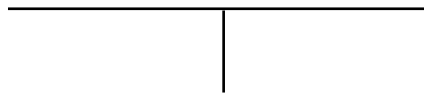
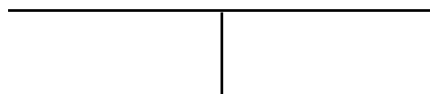
MD	A – Bankovní účet	D
		3.

Příklad 5

Zaúčtujte jednotlivé účetní operace do příslušných účtů pomocí „T“ účtů, na základě níže uvedených účetních případů. Úkolem je určit souvztažné účty a stranu, na kterou bude částka zaúčtována (Má dáti/ Dal) a následně zaúčtujte částku do příslušných „T“ účtů. Je důležité dodržet princip podvojnosti.

1. Podnik nakoupil materiál v hotovosti za 5 000 Kč.
2. Podnik uhradil závazek vůči dodavateli z bankovního účtu ve výši 8 000 Kč.
3. Podnik vystavil odběrateli fakturu za poskytnuté služby ve výši 12 000 Kč.
4. Odběratel uhradil vystavenou fakturu na bankovní účet ve výši 12 000 Kč.
5. Podnik uhradil nájem z bankovního účtu ve výši 10 000 Kč.
6. Podnik vybral z bankovního účtu hotovost do pokladny ve výši 5 000 Kč.
7. Podnik obdržel fakturu za opravu kanceláře ve výši 6 000 Kč.

5. Oceňování

Pořizovací cena – tvoří se z ceny pořízení a vedlejších pořizovacích nákladů (VPN), účtuje se na účtech pořízení (např. 042, 111, 131).

Cena pořízení – cena, za kterou byl majetek pořízen (např. cena stroje, cena budovy, cena auta)

Vedlejší pořizovací náklady – náklady přímo související s pořízením majetku (např. doprava, instalace, montáž, clo, provize)

Vlastní náklady – aktivum vytvořeno vlastní činností, účtuje se přes nákladové účty ve skupině 58 (např. 581, 588).

Reprodukční pořizovací cena – cena, za kterou by bylo aktivum pořízeno v době, kdy se o něm účtuje (např. u darů nebo bezúplatně nabytého majetku).

Příklad 6 – Pořizovací cena

Podnik pořídil výrobní stroj za 480 000 Kč. Náklady na dopravu stroje činily 18 000 Kč, montáž a instalace 32 000 Kč. Všechny částky byly uhrazeny z bankovního účtu. Zaúčtujte jednotlivé účetní případy a doplňte chybějící částky.

Číslo	Text	Částka	MD	D
1.	FAP – nákup výrobního stroje			
2.	FAP – faktura za dopravu stroje			
3.	VPD – v hotovosti zaplacená montáž a instalace			
4.	ID – zařazení stroje do užívání			

Příklad 7 – Vlastní náklady

Podnik se rozhodl vyrobit vlastní výrobní zařízení. Na jeho výrobu spotřeboval materiál v hodnotě 175 000 Kč, mzdy zaměstnanců činily 95 000 Kč a další přímé náklady související s výrobou byly 30 000 Kč. Určete vlastní náklady.

1.	přímý materiál
2.	přímé mzdy
3.	ostatní přímé náklady
4.	výrobní (provozní) režie
VLASTNÍ NÁKLADY VÝROBY	
5.	zásobovací režie
6.	správní režie
VLASTNÍ NÁKLADY VÝKONU	
7.	odbytová režie
ÚPLNÉ VLASTNÍ NÁKLADY VÝKONU	
8.	zisk
PRODEJNÍ CENA	

Příklad 8 – Reprodukční pořizovací cena

Podnik získal darem výrobní stroj v hodnotě 650 000 Kč. Stroj byl ihned zařazen do užívání. Zaúčtujte jeho přijetí a určete reprodukční pořizovací cenu stroje.

Text	Částka	MD	D
ID – přijetí a zařazení stroje darem			

6. Počáteční rozvaha

Rozvaha – účetní výkaz, který prezentuje informace o aktivech a jejich struktuře, vlastním kapitálu a jejich struktuře a o závazcích neboli cizím kapitálu a jejich struktuře. Rozvaha je stavový ukazatel, zachycující situaci k určitému okamžiku, který se nazývá rozvahový den, typicky konec účetního období, ale mohou nastat i jiné dny.

Rozvaha k 31.12.2026

Aktiva – majetková struktura

Pasiva – zdroje krytí

I. Pohledávky za upsaný základní kapitál	I. Vlastní kapitál
II. Stálá aktiva	Základní kapitál
Dlouhodobý hmotný majetek	Kapitálové fondy a fondy ze zisku
Dlouhodobý nehmotný majetek	Výsledek hospodaření
Dlouhodobý finanční majetek	II. Cizí zdroje
III. Oběžná aktiva	Rezervy
Zásoby	Dlouhodobé závazky
Materiál	Úvěry
Zboží	Krátkodobé závazky
Výrobky	Závazky vůči dodavatelům
Pohledávky	Závazky vůči zaměstnancům
Pohledávky z obchodních vztahů	Závazky ze SP a ZP
Ostatní pohledávky	Daňové závazky
Krátkodobý finanční majetek	Jiné závazky
Krátkodobé cenné papíry	III. Ostatní – přechodné účty pasivní
Peněžní prostředky	Výdaje příštích období
Pokladna a ceniny	Výnosy příštích období
Bankovní účty	
IV. Ostatní – přechodné účty aktiv	
Náklady příštích období	
Příjmy příštích období	
CELKEM AKTIVA	CELKEM PASIVA

Ukázkový příklad

Společnost Mysthera s. r. o. má následující strukturu aktiv a pasiv k 1. 1. 2026.

112 – Materiál na skladě 850 000	2	411 – Základní kapitál ?	
431 – VH ve schvalovacím řízení	190 000	211 – PP v pokladně 000	55
311 – Pohledávky z OV 470 000		253 – Dluhové CP k obchodování	60 000
321 – Dluhy z OV 000	640	123 – Výrobky 000	850

Celkem aktiva		Celkem pasiva	

Příklad 10

Společnost Lumera s. r. o. má následující strukturu aktiv a pasiv k 1. 1. 2026.

411 – Základní kapitál ? Kč		081 – Oprávky ke stavbám Kč	10 000 000
221 – PP na účtech Kč	21 500 000	082 – Oprávky k HMOV Kč	125 000 000
321 – Dluhy z OV Kč	1 250 000	022 – HMOV 000 000 Kč	245
311 – Pohledávky z OV Kč	990 000	211 – PP v pokladně Kč	9 000 000
112 – Materiál na skladě Kč	50 000	021 – Stavby 50 000 000 Kč	
331 – Zaměstnanci Kč	3 200 000	336 – Zúčtování se SP a ZP Kč	2 400 000
379 – Jiné dluhy 520 000 Kč		429 – Neuhrazená ztráta z min. let Kč	1 620 000
413 – Ostatní kapitálové fondy Kč	2 290 000	421 – Rezervy 5 450 000 Kč	
132 – Zboží na skladě Kč	13 470 000	431 – VH ve schvalovacím řízení 17 600 000 Kč	
428 – Nerozdělený zisk z min. let Kč	6 300 000	335 – Pohledávky za zaměstnanci 260 000 Kč	
231 – Krátkodobé úvěry Kč	2 400 000	378 – Jiné pohledávky Kč	310 000

Sestavte počáteční rozvahu společnosti.

Rozvaha (v tis. Kč) k

Aktiva	částka	Pasiva	částka

Celkem aktiva		Celkem pasiva	